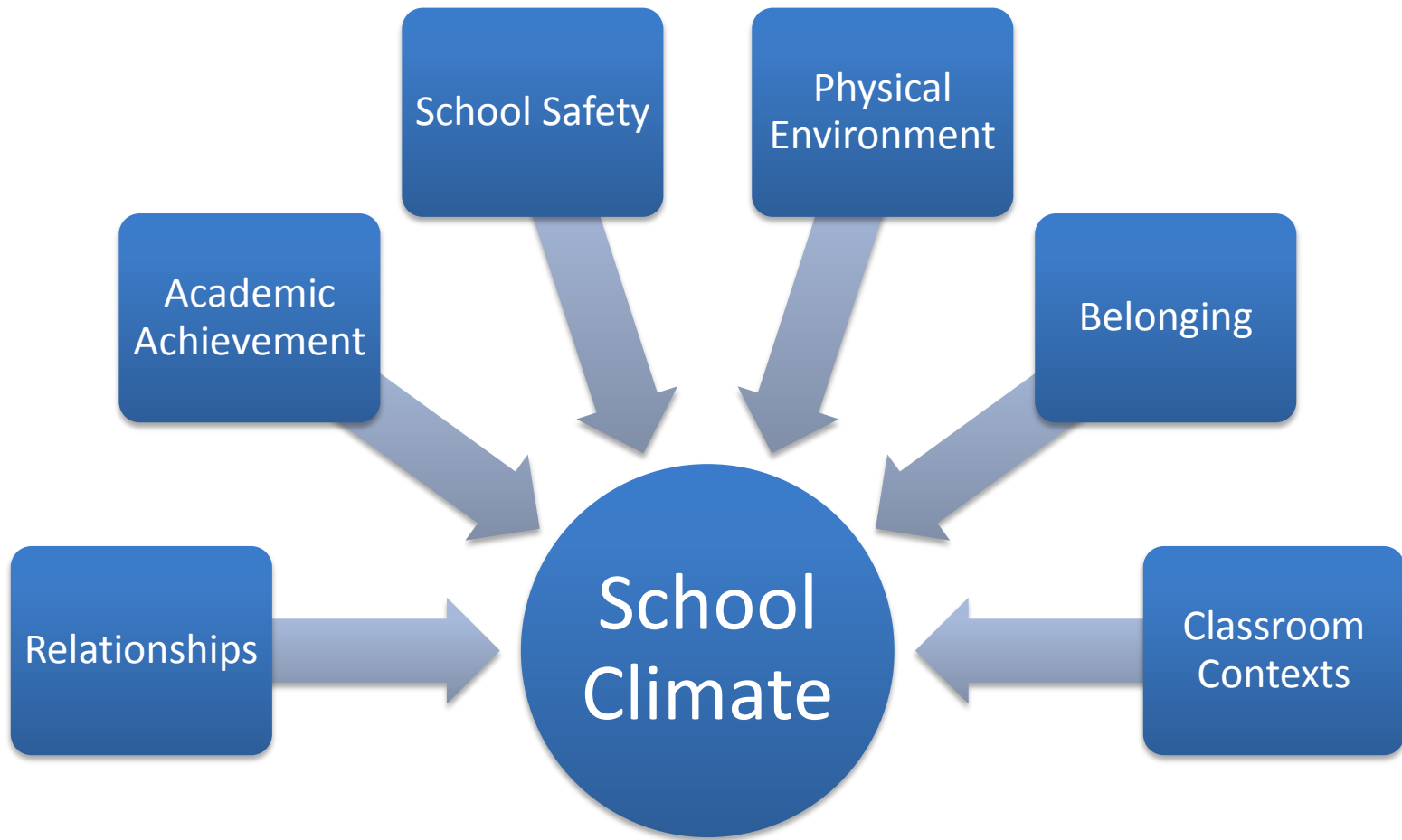
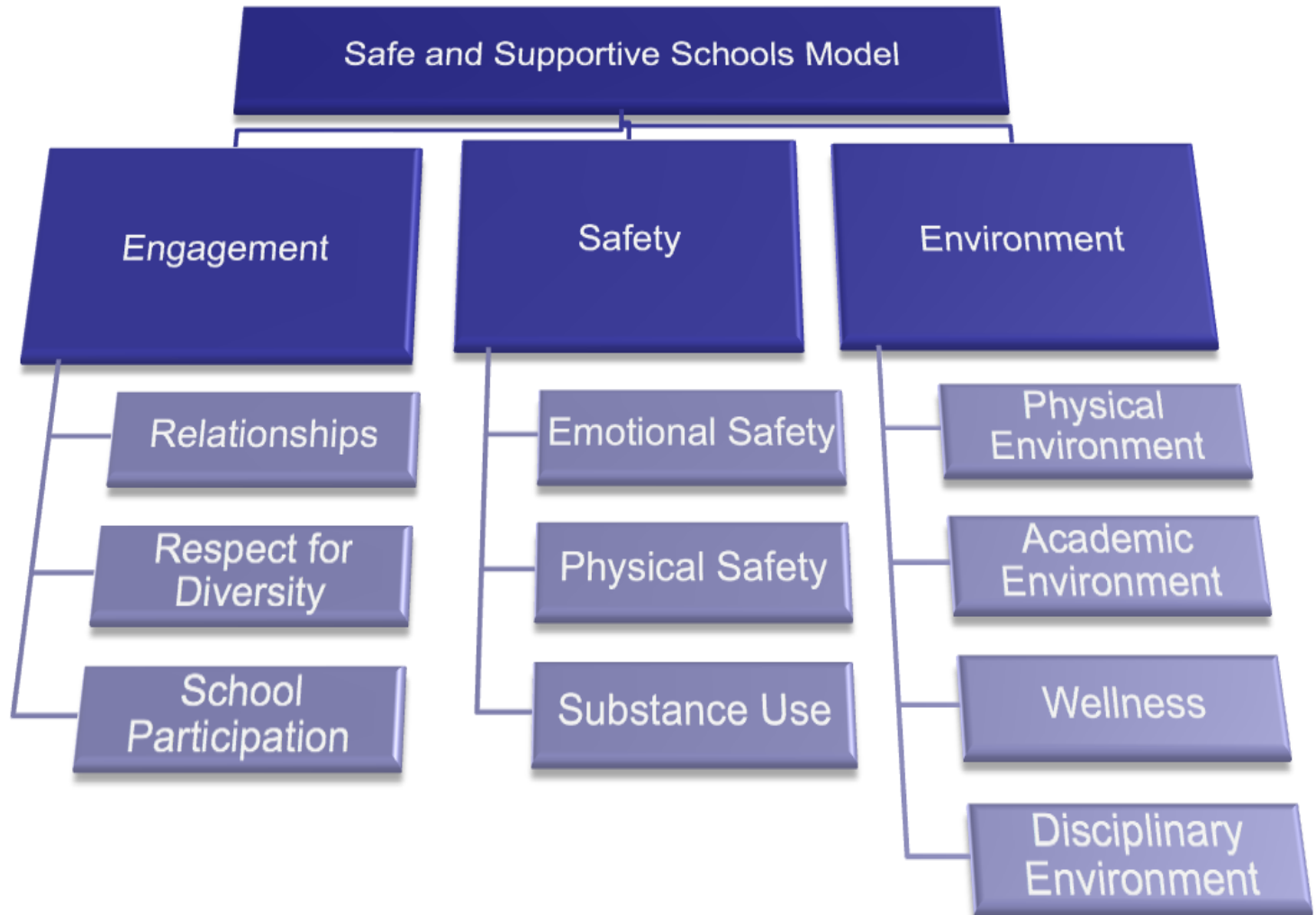

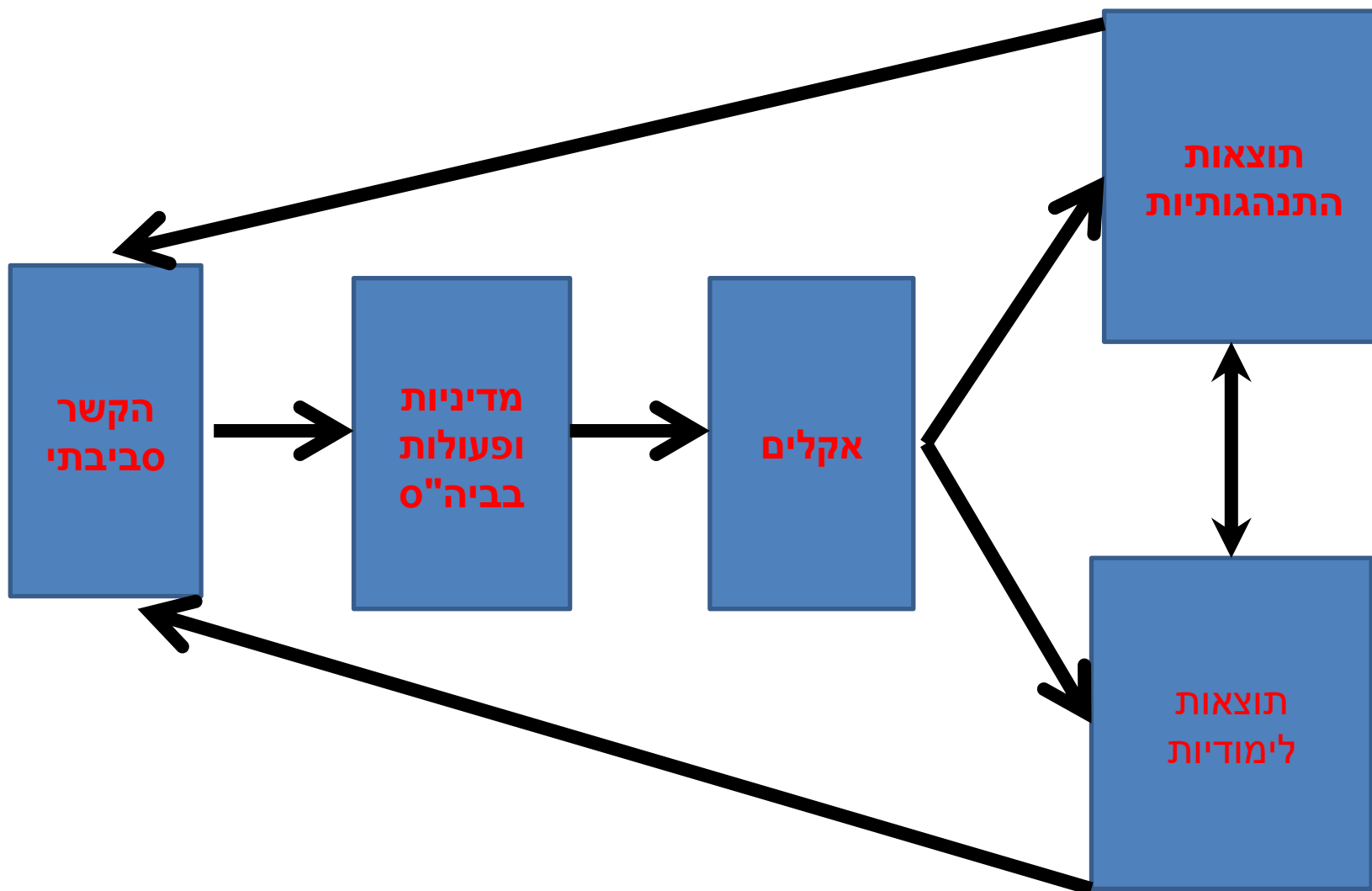
על מה נדבר היום

- הגדרה כללית ומבוא לנושא של אקלים
- התייחסות למרכיבים השונים ולקשרים ביניהם (אלימות, יחס מורים, שייכות) ולקשר בינם לבין הישגים בלימודים.
- נקודות שעליהם אני רוצה לעמוד במיוחד:
- מקומו המיוחד של המנהל
- מקומה של נוכחות מורים
- סביבה פיזית והשפעתה
- מיפוי וניטור כאמצעי עבודה
- תוכניות מובנות למניעת אלימות- יתרונות וחסרונות
- תפיסה של מניעה מדורגת (tiered approach)

U.S. Education Dept S3 Model

מה אנו יודעים על תפקיד המנהל בקידום
אקלים חיובי?

לא מעט

מחקר על בתי ספר 'לא טיפוסיים'

מספר תובנות לגבי התוצאות

- יש בתי ספר המצליחים ליצור אקלים חברתי שאינו בבואה של סביבתם, אך זאת רק בזכות השקעה רבה ולאורך זמן בתוך בית הספר
- הקהילה ומשרד החינוך לא היו המקורות לאקלים החיובי המיוחד בבתי ספר אלו
- בתי ספר אלו יכולים לשמש מודלים לאחרים
- מודלים ולא מודל אחד
- לא הרבה 'תוכניות'
- עמדה מקבלת, מכילה וחמה של המורים, בעיקר ביסודיים
- התפקיד המרכזי של המנהלים

המנהלים – זה חלק (גדול מאוד) מהסיפור

- **השילוב של חזון חינוכי מקיף, מחויבות אישית לחינוך ולילדים, ויכולת לעבוד עם צוות המורים שלהם בדרכים שקידמו את בית הספר**
- **משנה חינוכית וערכית מגובשת שהתייחסה לתפיסת עולם רחבה, ולא רק לתכנים חינוכיים.** יחד עם זאת, בשני בתי הספר היו מסרים **שהתייחסו לקונטקסט התרבותי שבו צמחו.** וכך, החזון הרחב והאנושי מקבל ביטויים של אידיאולוגיה מקומית.
- עם זאת, ייתכן, שחזון חינוכי מקיף ומחייב אינו בהכרח תרומה ישירה לאקלים בית ספרי חיובי; ייתכן שהגורם המשפיע קשור גם לתוכנו של החזון, תוכן הממוקד בתלמיד והתפתחותו הרגשית והבינאישית

אקלים וסביבה פיזית

כבוד

שייכות ואחריות

הפחתת 'מצבים מזמינים'

מסרים תרבותיים וחינוכיים

רואות את מורד

16 קיום

تعایش

חשמל ארון

תדיר

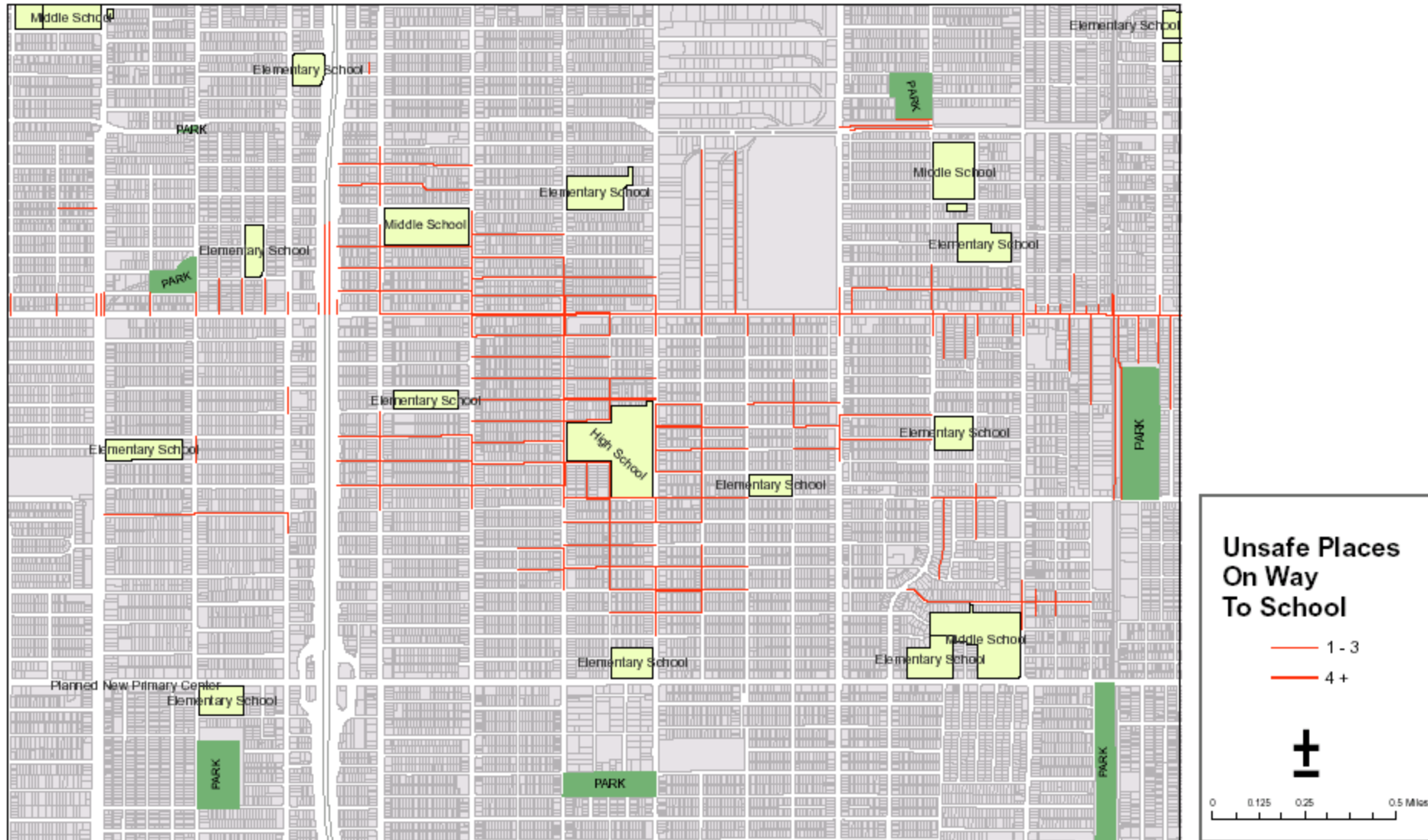

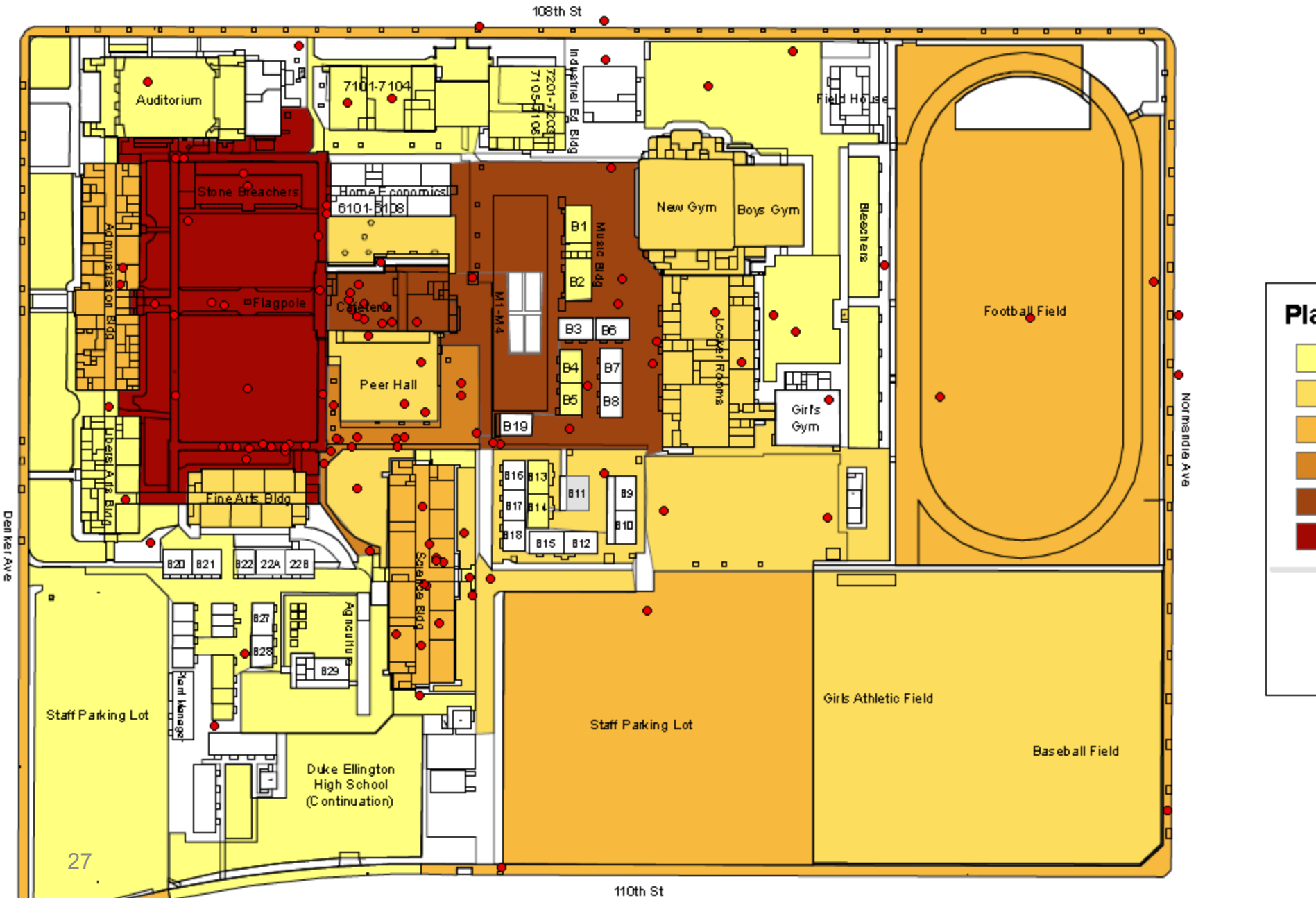
נוכחות משמעותית של מבוגרים

מיפוי בית ספרי

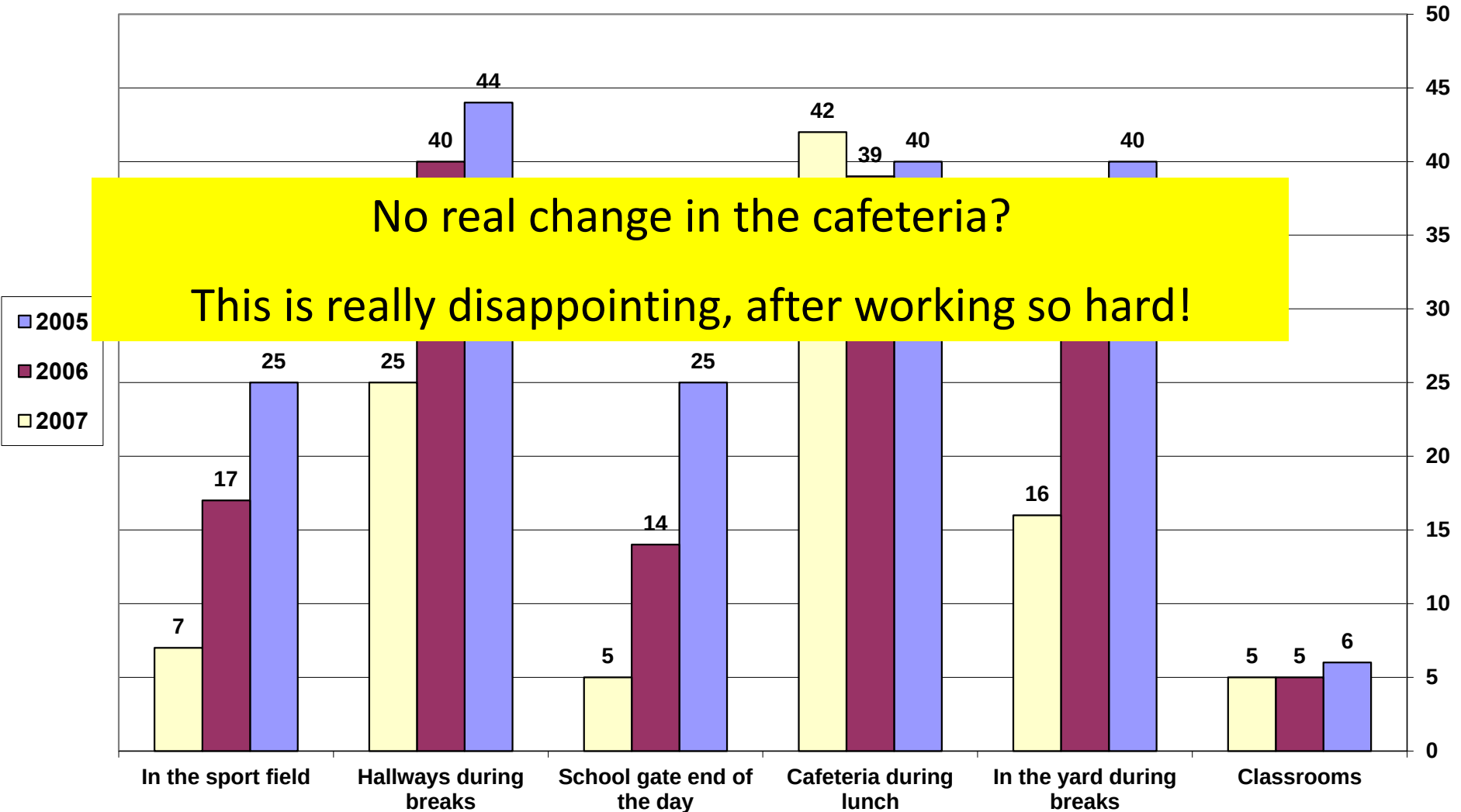
School Community Map

Washington Preparatory Senior High Campus Map

Dangerous locations over time

A school is a school is a school

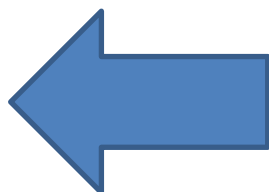
&

My school is unique

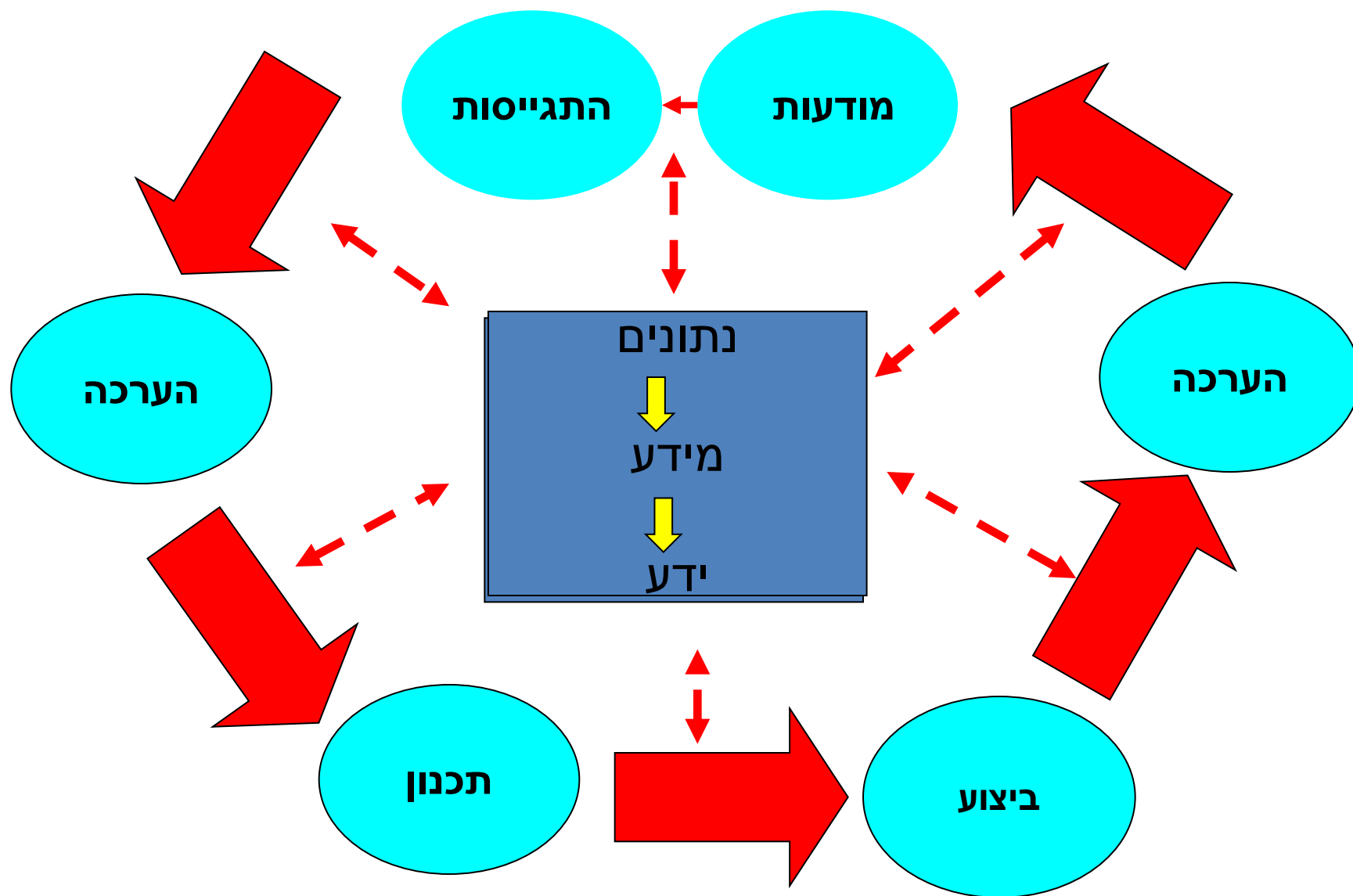
הגדרה בסיסית של ניטור

- איסוף נתונים שיטתי לאורך זמן
- הטמעתו בקרב כל השותפים
- שימוש שיטתי ומיטבי במידע לשם:

– אצבע על הדופק
– למידה

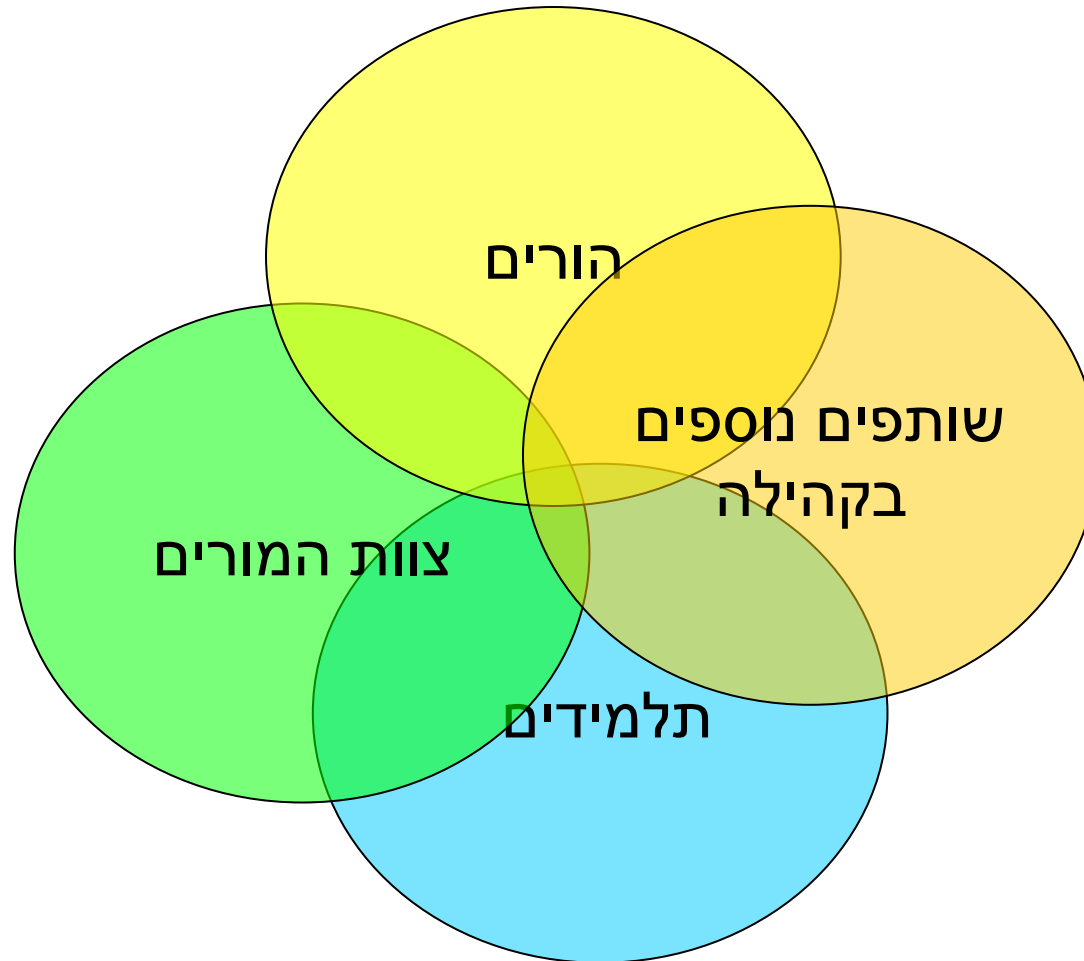

קבלת החלטות

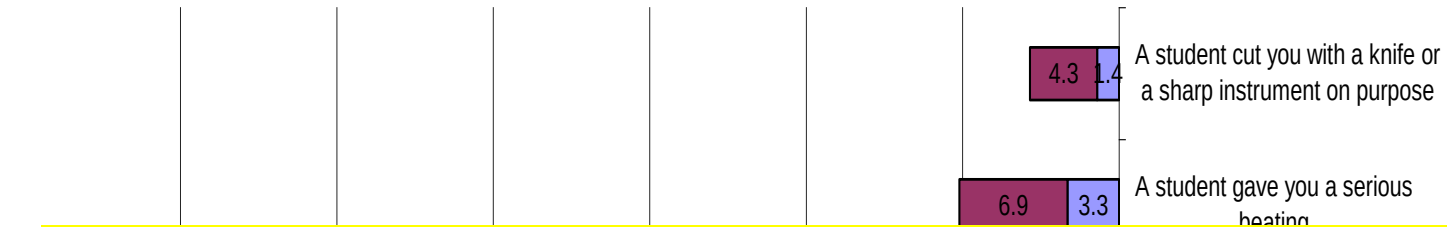

מעגל הניטור

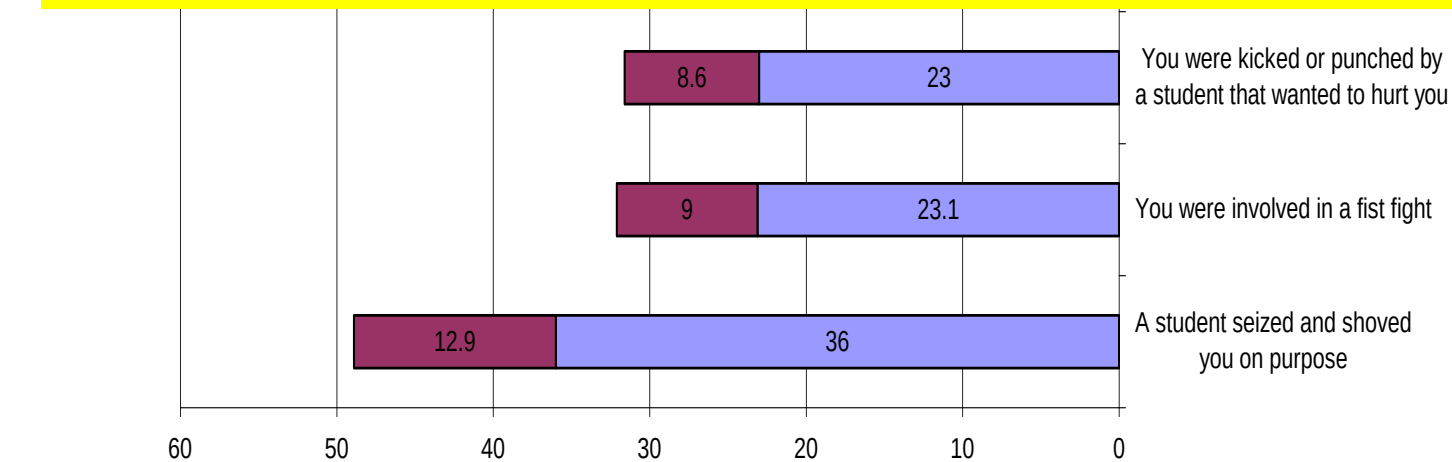
מהן זוויות הראיה החשובות לניטור?

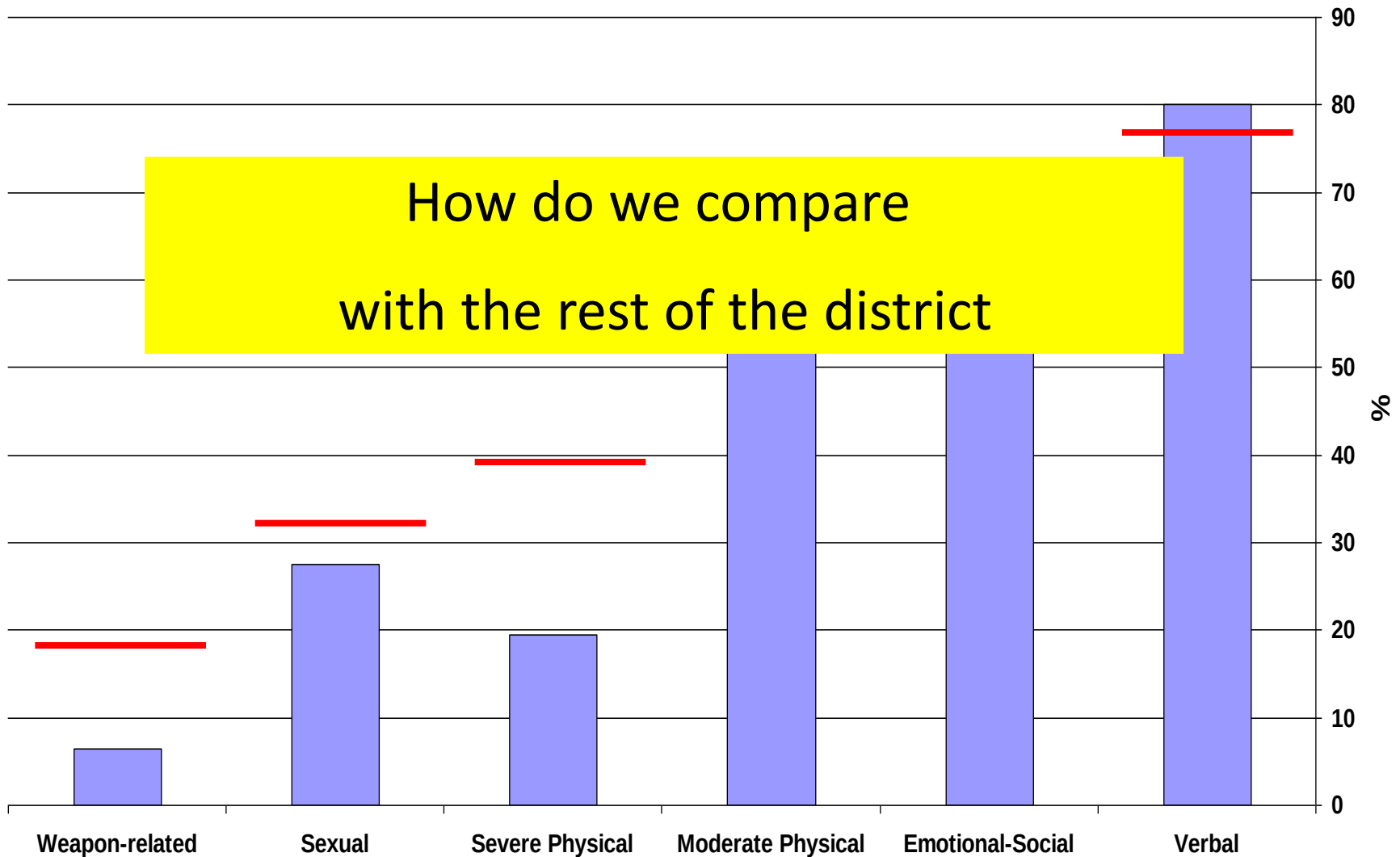
Physical Victimization in our school
Once-Twice and More in the Last Month

What are the kinds of physical violence behaviors we have in our school

How do we compare with the rest of the district

How do we compare
with the rest of the district

התערבויות מבוססות ראיות הרציונאל, החלום והמציאות

רציונאל

- הרצון להישען על התערבויות שהוכיחו את עצמן:
Evidence-Based Programs

החלום

- ללמוד מאחרים 'מה עובד' ולעשות רק מה שהוכח כיעיל

השבר

- ההשקעה הנדרשת במחקר ומגבלותיו
- המשמעות המרכזית של ההקשר (context) וההשלכה על הכללה

המסקנות

- ללמוד מאחרים- אבל בזהירות
- להשקיע במחקרי הערכה 'לפי הספר'
- אמצעים מקומיים לתיעוד ולניטור להערכה מקומית ולליווי תוכניות
- לבחור תוכניות שיש סיכוי שישתמרו לאורך זמן (sustainable)
- לשלב גישה של 'דרך חיים' עם תוכניות ממוקדות

סוגיות ומתחים בעיצוב תוכניות למניעת אלימות

- תוכנית מובנת ('קוריקולום') לעומת תוכניות גמישות יותר
- כלל בית הספר לעומת תלמידים בסיכון
- מיקוד בתלמיד לעומת בבית הספר
- תוכניות ממוקדות וכוללניות לעומת אוסף התערבויות
- אותה תוכנית המיושמת במספר רב של מקומות לעומת תוכנית מותאמת לכל מקום
- המידה שבה מעורבים גופים חוץ בית ספריים כמו משטרה
- המידה שבה מעורבים הורים כיעדי התערבות ו/או כמתערבים

השורה התחתונה

- לא כל התוכניות יעילות, גם אלו שהרציונל נראה משכנע
- יש יותר מתוכנית אחת יעילה ויותר מגישה תיאורטית אחת המקבלת חיזוק מחקרי
- יש לבחור מתוך התוכניות היעילות אותן תוכניות המתאימות להקשר מסוים. למשל:
 - אידיאולוגיה
 - עלות
 - מבנה ארגוני
 - השחקנים הראשיים

אתרים שבהם ניתן למצוא מידע על תוכניות למניעת אלימות

<http://www.colorado.edu> •

<http://www.modelprograms.samhsa.gov> •

<http://www.cdc.gov/ncipc/dvp/YVP/YVP-prvt-strat.htm> •

•

מה מכילות תוכניות שהוכרו כיעילות

- הכשרת צוותים
- הדרכת הורים
- מערכי שיעורים במיומנויות וכישורים בינאישיים
- טיפול אינטנסיבי וממוקד בקבוצות ילדים במצב קשה במיוחד- קורבנות ואלימות
- חונכות בתוך בית הספר ועם גורמי חוץ
- איתור אזורי סיכון ומציאת פתרונות ממוקדים

מה מכילות תוכניות שהוכרו כיעילות

- הגברת מודעות לאלימות ולקורבנותיה וגיוס נכונות ושותפות להתמודדות באמצעים שונים
- תהליכים דמוקרטיים ומעצימים לבניית כללים והסכמות בין כל חברי קהילת בית הספר

מאפיינים של תוכניות יעילות

- מעלות את המודעות לבעיית האלימות ואת האחריות האישית של תלמידים, צוות בית הספר והורים באשר לפנים הרבות של אלימות בבית הספר ולתוצאותיה החמורות.
- מגדירות כללים וחוקים ברורים לכל באי בית הספר.
- מגבירות ניטור, פיקוח והשגחה גם באזורים מחוץ לכיתות הלימוד.
- נוגעות לכל המערכות של בית הספר ומשדרות באופן ברור מה הנהלים וכללי ההתנהגות שיש לפעול לפיהם לפני, תוך כדי, ואחרי אירועים אלימים.

מאפיינים של תוכניות יעילות

- משתלבות בדרך כלל בצורה נוחה עם סדר היום והמבנים הקיימים בבית הספר.
- נעזרות בצוות ובהורים כדי לסייע בתכנון התוכנית והפעלתה, כדי לוודא את המשכיותה.
- תואמות את התרבות והערכים של התלמידים ומשפחותיהם.

מה אנחנו ממליצים? –

ברמת השטח

- לכל בית ספר צריכה להיות מדיניות ותוכנית כוללת המחייבת את כלל קהילת בית הספר
- בכל בית ספר יהיה 'אחראי עליון' להתמודדות עם אלימות
- הכשרה מוקדמת (בעיקר לאנשי המפתח) ותמיכה **ובקרת איכות** לכל במהלך ההתערבות
- התבססות על הערכה בית ספרית וניטור מתמשך כדי לבחור וליצור קבוצה של תוכניות, ברמות שונות של הבנייה
- שילוב של תוכניות מניעה ראשונית, שניונית ושלישונית
- התייחסות להקניית מיומנויות וערכים במקביל לאכיפה יעילה והוגנת
- שילוב של ענישה עם חיזוקים חיוביים
- שיתוף פעולה עם גורמי חוץ כמו רווחה ומשטרה
- שיתוף והעצמה של מורים, תלמידים והורים
- תמיכה וליווי עירוניים